

ZESPÓŁ SZKÓŁ I PLACÓWEK OŚWIATOWYCH W HORYŃCU-ZDROJU

Zespół Szkół i Placówek Oświatowych
ul. Jana III Sobieskiego 8
37-620 Horyniec-Zdrój
NIP 7931634555, Regon 388913731
tel. 16 6313015, e-mail: sekretariat@zshoryniec.pl

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU OGŁOSZENIA ALARMU O ZAGROŻENIU Z POWIETRZA

I. Podstawa prawna

Ustawa z dnia 5 grudnia 2024 r. o ochronie ludności i obronie cywilnej (Dz.U. z 2024 r. poz. 1907), w szczególności przepisy dotyczące wykrywania zagrożeń oraz powiadamiania, ostrzegania i alarmowania, a także rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 14 maja 2025 r. w sprawie alarmów i komunikatów ostrzegawczych (Dz.U. z 2025 r. poz. 645) oraz, w zakresie organizacji ćwiczeń, rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 25 lutego 2025 r. w sprawie ćwiczeń z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej (Dz.U. z 2025 r. poz. 253).

II. Cel procedury

Celem niniejszej procedury jest zapewnienie maksymalnego poziomu bezpieczeństwa uczniom, wychowankom, nauczycielom oraz pracownikom obsługi i administracji Zespołu Szkół i Placówek Oświatowych w Horyńcu-Zdroju w przypadku bezpośredniego zagrożenia atakiem z powietrza.

Procedura uwzględnia specyfikę rejonu przygranicznego województwa podkarpackiego, zwiększoną częstotliwość operowania lotnictwa wojskowego oraz bardzo krótki czas reakcji. Dokument określa zasady szybkiej ewakuacji wewnętrznej, zachowania się w miejscu ukrycia, standardy komunikacji z rodzicami i służbami oraz wsparcie psychopedagogiczne.

III. Zakres stosowania

Procedura obowiązuje bezwzględnie:

- wszystkich uczniów ZSiPO w Horyńcu-Zdroju,
- wszystkich nauczycieli,
- pracowników administracji oraz obsługi,
- dyrektora i wicedyrektora.

Procedura ma zastosowanie podczas zajęć lekcyjnych, opiekuńczych i wychowawczych, przerw międzylekcyjnych, zajęć pozalekcyjnych oraz wszelkich wydarzeń i imprez organizowanych na terenie placówki.

IV. Najważniejsze terminy

- **Zagrożenie z powietrza:** działania militarne lub incydenty przygraniczne z użyciem środków napadu powietrznego (drony rozpoznawcze i bojowe, rakiety, bomby, ostrzał lotniczy, uszkodzone obiekty lub szczątki spadające na ziemię).
- **Ewakuacja wewnętrzna:** natychmiastowe przemieszczenie wszystkich osób z boisk i sal lekcyjnych i ciągów komunikacyjnych do najbezpieczniejszych wyznaczonych pomieszczeń wewnątrz budynku z całkowitym zaniechaniem wychodzenia na zewnątrz.
- **Alarm powietrzny:** sygnał dźwiękowy lub komunikat przekazywany przez służby:
 - *Ogłoszenie alarmu:* modulowany dźwięk syreny przez 3 minuty,
 - *Odwołanie alarmu:* ciągły dźwięk syreny przez 3 minuty.
- **Tymczasowy Punkt Ewakuacyjny (TPE):** wyznaczone, bezpieczne strefy w budynkach ZSiPO w Horyńcu-Zdroju, oddalone od okien i drzwi zewnętrznych.

V. Odpowiedzialność i podział zadań w Zespole Kryzysowym

Stanowisko / Funkcja	Rola w akcji	Zakres odpowiedzialności i szczegółowe zadania
Dyrektor	Kierownik akcji	Ogłasza ewakuację wewnętrzną na terenie ZSiPO w Horyńcu-Zdroju. Monitoruje komunikaty RCB i służb. Koordynuje przebieg ewakuacji wewnętrznej. Zarządza natychmiastowe odcięcie mediów (gaz, prąd). Utrzymuje stałą łączność z numerem 112, Urzędem Gminy i Kuratorium Oświaty. Przygotowuje oficjalne komunikaty dla rodziców.

Stanowisko / Funkcja	Rola w akcji	Zakres odpowiedzialności i szczegółowe zadania
Wicedyrektor / Wyznaczony nauczyciel	Zastępca kierownika / Lider ewakuacji	Przejmuje kierowanie akcją pod nieobecność dyrektora. Nadzoruje ewakuację sekwencyjną na przydzielonych kondygnacjach. Sprawdza opustoszałe korytarze, toalety i pomieszczenia gospodarcze.
Nauczyciele	Opiekunowie grup / klas	Przerywają zajęcia, formują uczniów w kolumnę. Zabierają dziennik/laptop. Sprawdzają obecność przed i po przemieszczeniu do TPE. Przeprowadzają uczniów do TPE, dbają o ciszę, spokój, dyscyplinę oraz przyjmują z uczniami postawę ochronną.
Pedagog / Psycholog szkolny	Wsparcie psychiczne	Monitoruje stan emocjonalny dzieci i kadry w TPE. Prowadzi działania deeskalujące panikę. Organizuje i prowadzi doraźne wsparcie psychopedagogiczne po zakończeniu zagrożenia.
Pracownicy obsługi	Zabezpieczenie techniczne i logistyka	Natychmiast odcinają zawory gazu oraz wyłączają prąd. Zamykają okna i drzwi w opuszczanych strefach. Zabezpieczają i otwierają pomieszczenia TPE. Wspierają kierowanie ruchem na klatkach schodowych.

Stanowisko / Funkcja	Rola w akcji	Zakres odpowiedzialności i szczegółowe zadania
Sekretariat Szkoły	łączność i dokumentacja	Drukuje listy ewakuacyjne. Obsługuje połączenia przychodzące/wychodzące. Prowadzi dziennik zdarzeń kryzysowych.
Pielęgniarka szkolna / Szkolny koordynator bezpieczeństwa	Opieka medyczna	Udzielają pierwszej pomocy przedmedycznej osobom poszkodowanym lub z objawami silnego stresu/omdleń.

VI. Sposób postępowania / Opis procedury

1. Otrzymanie informacji o zagrożeniu

Ze względu na położenie w strefie przygranicznej, sygnał o zagrożeniu może nadejść z:

- Systemu Ostrzegania i Alarmowania Ludności (syreny gminne/powiatowe)
- Alertu RCB (komunikaty na telefony personelu)
- Gminnego/ Powiatowego/ Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego
- Straży Granicznej lub Policji,
- Bezpośredniego rozpoznania wzrokowego/słuchowego (odgłosy wybuchów, nisko latające drony/rakiety)

2. Uruchomienie sygnału alarmowego

Po odebraniu sygnału dyrektor lub upoważniona osoba natychmiast uruchamia wewnętrzny system alarmowania:

- **Sygnał główny:** ciągły dźwięk dzwonka szkolnego przez **3 minuty**.
- **Sygnał zastępczy (brak prądu):** seria długich, głośnych sygnałów gwizdkiem z komunikatem słownym gońców: „Ewakuacja wewnętrzna!”.

VII. Natychmiastowe działania po ogłoszeniu alarmu

1. Przerwanie zajęć i przygotowanie sali

- Nauczyciel natychmiast przerywa lekcję.
- Nauczyciel zabiera dziennik/laptop

2. Formowanie grupy i zasady ruchu

- Nauczyciel ustawia uczniów w zwartej kolumnie (dwójkami lub gęsiego).
- Nauczyciel wychodzi z sali jako ostatni, zamyka drzwi na klucz, pozostawiając klucz w zamku od strony zewnętrznej.
- Grupy przemieszczają się sprawnym krokiem (bez biegania i wyprzedzania) w stronę wyznaczonych Tymczasowych Punktów Ewakuacji (TPE).
- Podczas ruchu na klatkach schodowych kolumna zajmuje bezwzględnie prawą stronę biegu schodów (lewa strona musi pozostać wolna dla służb lub personelu).

3. Zachowanie w zależności od miejsca przebywania w momencie alarmu

- **W klasie:** realizacja kroków 1 i 2.
- **Na korytarzu (podczas przerwy):** uczniowie nie wracają do klas po plecaki ani kurtki! Liderzy ewakuacji (dyżurni nauczyciele) natychmiast kierują uczniów do TPE
- **Na boisku/obiekcie sportowym na zewnątrz:** nauczyciel W-F natychmiast wprowadza uczniów najkrótszą drogą do budynku. W przypadku widocznego, bezpośredniego nadlatującego zagrożenia (brak czasu na wejście) – nakaz natychmiastowego padnięcia na ziemię w załamaniu terenu, twarzą do dołu, z osłonięciem głowy i karku dłońmi.

VIII. TYMCZASOWE PUNKTY EWAKUACJI (TPE) W ZSiPO W HORYŃCU-ZDROJU

W budynku ZSiPO w Horyńcu-Zdroju jako Tymczasowe Punkty Ewakuacji (miejsca ukrycia), po konsultacji z inspektorem BHP i inspektorem ds. wojskowości, OC i OSP Gminy Horyniec-Zdrój wyznacza się:

- korytarz przy hali sportowej szkoły podstawowej
- salę gimnastyczną w przedszkolu (sala 21) ,

usytuowane z dala od przeszkleń i otoczone grubymi ścianami nośnymi.

- **TPE 1 (korytarz wewnętrzny przy hali sportowej):** przeznaczony dla klas i opiekunów z głównego budynku dydaktycznego z wyznaczonymi strefami dla poszczególnych klas.
- **TPE 2 (sala gimnastyczna w podpiwniczeniu przedszkola):** przeznaczony dla dzieci z grup przedszkolnych i ich opiekunów z wyznaczonymi strefami dla grup.

IX. Zabezpieczenie budynku i logistyka TPE

Działania personelu obsługi:

1. **Odcięcie mediów:** Natychmiastowe zamknięcie głównego zaworu gazu oraz wyłączenie głównego wyłącznika prądu (poza obwodami zasilania awaryjnego TPE).
2. **Przygotowanie TPE:** Wyznaczeni pracownicy otwierają drzwi do pomieszczeń ewakuacyjnych, włączają oświetlenie awaryjne /akumulatorowe oraz sprawdzają drożność zapasowych dróg ewakuacyjnych (np. wyjść/włazów ewakuacyjnych).
3. **Wyposażenie awaryjne TPE:** Każdy punkt TPE musi być wyposażony w:
 - zamykane pojemniki z zapasem wody pitnej,
 - przenośne pakiety sanitarne,
 - apteczkę pierwszej pomocy wyposażoną w opaski uciskowe i opatrunki,
 - latarki akumulatorowe/bateryjne i zapasowe baterie,
 - urządzenie akumulatorowe/bateryjne do komunikacji między osobami kierującymi: krótkofalówki typu walkie talkie

X. Zachowanie w trakcie ataku w miejscu ukrycia (TPE)

Po zejściu do Tymczasowych Punktów Ewakuacji obowiązuje bezwzględny reżim bezpieczeństwa. Dzieciom i uczniom wyjaśnia się, że po przejściu do TPE nauczyciel sprawdzi obecność. Osoba, która znajdzie się z inną grupą zgłasza się obecnemu tam pracownikowi.

Jeżeli ewakuacja odbywa się podczas przerwy – obecność klasy sprawdza nauczyciel, który zakończył lekcję z daną grupą.

1. Rozmieszczenie i postawa ochronna:

- Uczniowie siadają na podłodze, opierając się plecami, przy ścianie podoknami
- Przyjęcie postawy ochronnej: przykucnięcie lub siad ze zgiętymi kolanami, głowa schowana między kolanami, kark i głowa mocno osłonięte dłońmi lub plecakiem.
- W momencie eksplozji/odgłosu uderzenia: zatkać uszy kciukami i lekko otworzyć usta (chroni to bębenki uszne i płuca przed falą uderzeniową i skokiem ciśnienia).

2. Obuwie:

- Nauczyciel i uczniowie bezwzględnie sprawdzają, czy wszyscy mają na sobie obuwie.

3. Zasady zachowania:

- W TPE obowiązuje cisza i bezruch.
- Wyłącza się lub bezwzględnie wycisza telefony komórkowe.

4. Weryfikacja stanu osobowego:

- Nauczyciele przeliczają uczniów, sprawdzają listę i przekazują zwięzły meldunek dyrektorowi szkoły/liderowi ewakuacji („Klasa... stan... wszyscy obecni / brakujące osoby: ...”).

XI. Zasady komunikacji z uczniami, wychowankami, rodzicami i służbami**1. Komunikacja wewnętrzna i wsparcie uczniów podczas zagrożenia:**

- Nauczyciele i personel mówią tonem opanowanym, stanowczym i spokojnym. Wydają jasne, krótkie polecenia.
- Niedopuszczalne jest nasilanie paniki czy okazywanie bezsilności przez opiekunów.
- W celu odwrócenia uwagi najmłodszych dzieci od stresu, nauczyciele mogą prowadzić ciche ćwiczenia oddechowe, powtarzanie rymowanek lub ciche śpiewanie.

2. Komunikacja z rodzicami/opiekunami prawnymi:

- **Oficjalne kanały:** Komunikacja z rodzicami odbywa się wyłącznie poprzez dziennik elektroniczny.
- **Zakaz używania telefonów przez uczniów:** Uczniowie nie korzystają z telefonów komórkowych w trakcie trwania alarmu.

Rodzice otrzymują informację, że po ogłoszeniu alarmu dzieci pozostają pod opieką placówki.

Podczas alarmu rodzice nie przyjeżdżają po dzieci, nie gromadzą się przed budynkiem i nie blokują dróg dojazdu służb.

- **Treść komunikatów dla rodziców:**

Rozpoczęcie działań:

W Zespole uruchomiono działania ochronne w związku z alarmem. Dzieci pozostają pod opieką personelu. Prosimy nie przyjeżdżać do placówki i nie blokować telefonów. Kolejny komunikat zostanie przekazany oficjalnym kanałem. Prosimy stosować się do komunikatu służb.

Trwanie alarmu:

Działania ochronne w placówce trwają. Dzieci pozostają pod opieką personelu. Prosimy nadal nie przyjeżdżać do placówki i oczekiwać na kolejny komunikat.

Odwołanie alarmu:

Alarm został odwołany. Placówka sprawdza warunki bezpieczeństwa i organizację dalszej opieki. Informacje o wznowieniu zajęć albo o odbiorze dzieci prześlemy w kolejnym komunikacie.

Organizacja odbioru:

Odbiór dzieci odbędzie się w przedszkolu/szkole od godziny: Prosimy zabrać dokument tożsamości i stosować się do poleceń pracowników. Nie należy blokować dróg dojazdu.

3. Łączność ze służbami ratunkowymi:

- Dyrektor utrzymuje stały kontakt z numerem alarmowym 112, Stanowiskiem kierowania PSP w Lubaczowie, Policją oraz Gminnym Zespołem Zarządzania Kryzysowego.

4. Wyjścia, wycieczki i dowóz dzieci

- Przed każdym wyjściem nauczyciel zna najbliższy punkt schronienia, ma aktualny wykaz grupy i środek łączności.
- Dyrektor ustala z przewoźnikiem sposób działania po otrzymaniu ostrzeżenia albo alarmu: po ogłoszeniu alarmu grupa udaje się do najbliższego miejsca schronienia. Pojazd nie jest miejscem schronienia.
- Miejsce schronienia opuszcza się po odwołaniu alarmu. Wówczas kontynuuje się dwowóz, wycieczkę.

XII. Procedura postępowania po zakończeniu alarmu

1. Odwołanie alarmu:

- Alarm odwołuje dyrektor po otrzymaniu oficjalnej informacji od służb.

2. Ocena stanu budynku i zdrowia uczniów/dzieci:

- Przed wypuszczeniem uczniów z TPE, wyznaczeni pracownicy obsługi wraz z dyrektorem dokonują wstępnego przeglądu dróg ewakuacyjnych, ciągów komunikacyjnych i sal pod kątem uszkodzeń konstrukcyjnych, stłuczonego szkła czy zadymienia.
- Nauczyciele dokonują ostatecznego sprawdzenia stanu zdrowia uczniów/dzieci. W przypadku zaistnienia potrzeby udzielana jest pierwsza pomoc, a na miejsce wzywane są zespoły ratownictwa medycznego.

3. Wariant A – Powrót do zajęć:

- Jeżeli budynek nie odniósł uszkodzeń, a służby potwierdziły bezpieczeństwo, dyrektor zarządza bezpieczny powrót uczniów do klas pod opieką nauczycieli.

4. Wariant B – Ewakuacja zewnętrzna lub odbiór dzieci (w przypadku uszkodzenia budynku):

- W przypadku naruszenia konstrukcji budynku, pożaru lub wycieku mediów, dyrektor zarządza ewakuację zewnętrzną na wyznaczony plac zbiórki poza budynkiem.
- **Zasady odbioru uczniów/dzieci przez rodziców w sytuacji uszkodzenia budynków:**
 - Rodzice odbierają dzieci z wyznaczonego punktu ewakuacji zewnętrznej.
 - Wydawanie uczniów odbywa się wyłącznie rodzicom/opiekunom prawnym lub osobom pisemnie upoważnionym, po weryfikacji tożsamości.
 - Odbiór dziecka rodzic potwierdza własnoręcznym podpisem na klasowej liście ewakuacyjnej.
 - Zabrania się samowolnego opuszczania terenu szkoły przez uczniów lub wydawania ich osobom postronnym

5. Wsparcie psychopedagogiczne po zdarzeniu zgodne z potrzebami

- Uruchomienie Szkolnego Zespołu Interwencji Kryzysowej (pedagog, psycholog).
- Przeprowadzenie w klasach spotkań rozmów regulujących emocje przed wznowieniem standardowych zajęć.

XIII. Dokumentacja poincydentalna

Po zakończeniu działań Dyrektor sporządza:

1. Protokół z przebiegu zdarzenia i ewakuacji wewnętrznej.
2. Raport stanu osobowego i ewentualnych strat/poszkodowanych.
3. Informację pisemną do Kuratorium Oświaty w Rzeszowie oraz Wójta Gminy Horyniec-Zdrój.

Horyniec-Zdrój, 24.09.2026 r.

DYREKTOR
Zespołu Szkół i Placówek Oświatowych
w Horyńcu-Zdroju
mgr Dorota Ładwiczuk

	zapasów wody i apteczek.		
5. Ćwiczenia próbne	Próbna ewakuacja wewnętrzna do TPE ze sprawdzaniem postawy ochronnej i procedury liczenia.	Dyrektor, nauczyciele, obsługa	Co najmniej raz w roku (rekomendowane raz w półroczu)
6. Aktualizacja procedury	Ewaluacja procedury po ćwiczeniach oraz po nowych wytycznych RCB.	Dyrektor szkoły	Na bieżąco

XIV. Załącznik nr 1: Plan wdrożenia i doskonalenia procedury

Etap	Działania	Odpowiedzialni	Termin/Częstotliwość
1. Zatwierdzenie procedury	Zatwierdzenie dokumentu przez dyrektora. Zapoznanie całej kadry i personelu (podpis na liście).	Dyrektor	Do 7 dni od opracowania
2. Zapoznanie uczniów i rodziców	Omówienie zasad na godzinach wychowawczych. Publikacja komunikatu w dzienniku elektronicznym i na stronie szkoły.	Wychowawcy, dyrekcja	Do 7 dni od zatwierdzenia
3. Szkolenie personelu	Instruktaż z zasad ewakuacji, przygotowania TPE, użycia sprzętu medycznego, uspokajania grupy.	Dyrektor, insp. BHP, straż pożarna	Raz w roku + przy zmianach kadrowych
4. Dostosowanie infrastruktury	Oznaczenie dróg do TPE. Uporządkowanie szatni i korytarzy (usunięcie zbędnych sprzętów). Uzupełnienie	Dyrektor, obsługa	Działanie ciągłe/ Przegląd co 6 miesięcy

Załącznik nr 2 – Rejestr ćwiczeń lub zdarzenia

Data i rodzaj	Źródło, godzina alarmu	Liczba osób	Czas przejścia	Miejsce zatorów	Braki w obecności	Poszkodowani	Uszkodzenia i łączność	Działania naprawcze i termin	Odpowiedzialny

